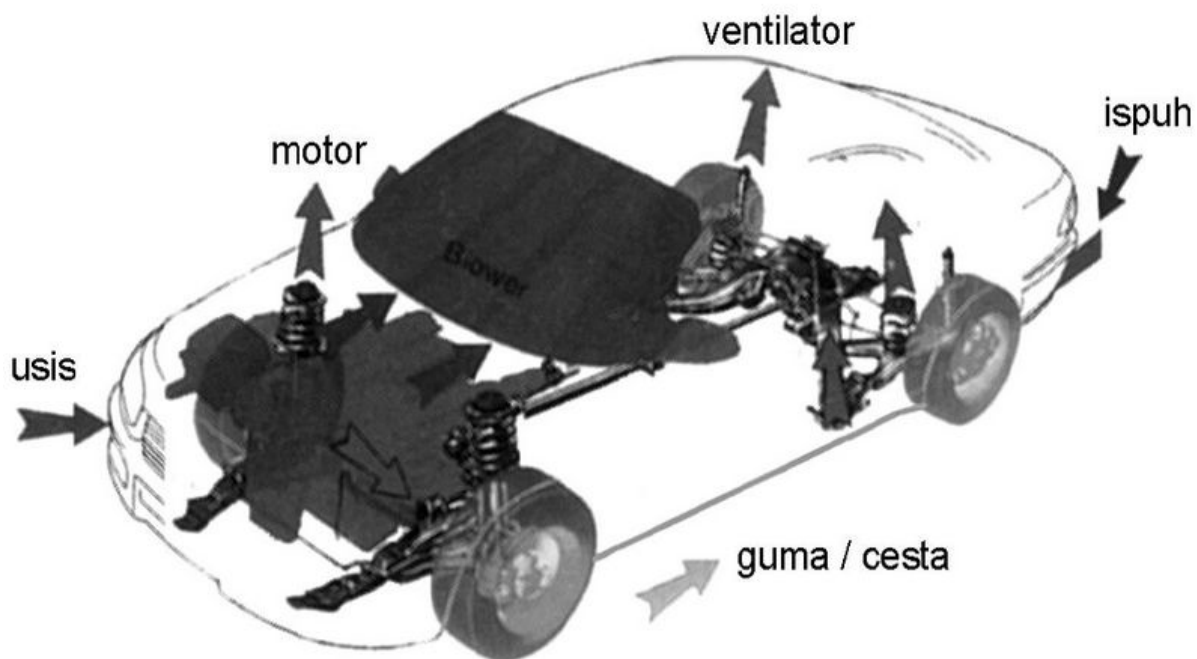

BUKA PROMETA

Ljudi su sve više svakodnevno izloženi okolišnoj buci, posebno u gradskim područjima (buka prometa 80%). U posljednjih je godina u Hrvatskoj stopa rasta cestovnog prometa izraženija nego u drugim europskim zemljama. Prometnice su postale najveći izvor buke gradskim sredinama, dok su industrijski pogoni većinom "utihnuli".

Buka cestovnog prometa nastaje uslijed međudjelovanja kotača motornog vozila i površine kolnika. Razina buke ovisi o intenzitetu, vrsti, strukturi i brzini prometnog toka, kao i o tipu ceste te stanju površine i uzdužnom nagibu kolnika. Buka od motornih vozila može se podijeliti na:

1. buku koja nastaje uslijed rada motora vozila (buka motora)
2. buku koja nastaje uslijed interakcije između kotača vozila i površine kolnika (buka kotrljanja)
3. buku koja nastaje uslijed prolaska vozila kroz medij – zrak (aerodinamička buka).

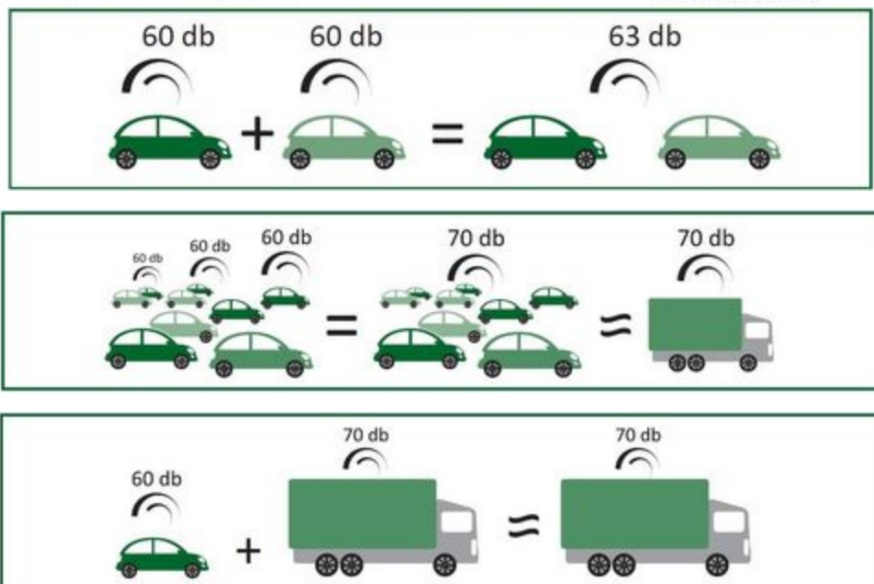
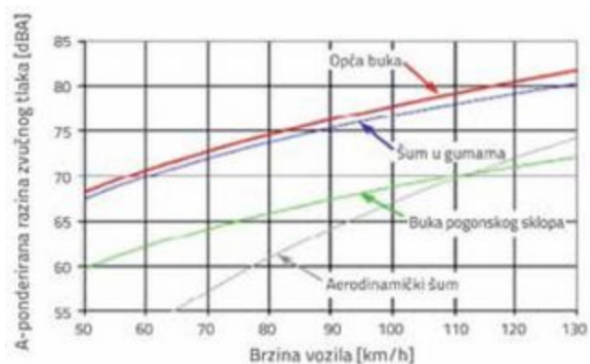
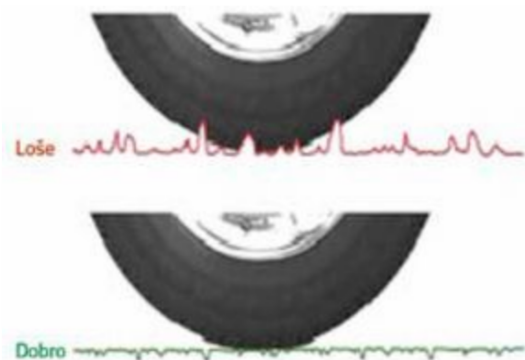

Cestovni promet predstavlja glavni izvor buke u gradskim sredinama. Pored buke motora i mehaničke buke, tu je i buka ispušnog i usisnog sistema, kočnica ali i buka koju stvara kontakt između pneumatika i kolnika. Buka vozila varira u odnosu na brzinu njegovog kretanja. Ukoliko se vozilo kreće brzinom manjom od 50 km/h, pretežno čujemo buku motora. Iznad ove vrijednosti, dominira zvuk koji se stvara u kontaktu pneumatika i kolnika. Ukupna emisija buke nastale od

vozila ovisi od njegove brzine, ali i od prometnog toka („gust ili rijedak“ promet), nagiba ceste, ali i materijala od koga je izrađen kolnik.

BUKA MOTORA nastaje pri djelovanju plinova izgaranja na klip u tijeku procesa kompresije i ekspanzije u cilindru motora, što proizvodi vibracije bloka motora koje onda emitiraju buku. Ona ovisi o radnom volumenu motora, opterećenju i broju okretaja.

BUKA PNEUMATIKA nastaje dodirnom pneumatika s kolnikom, a ovisi o kvaliteti kolnika, konstrukciji pneumatika i brzini vožnje. Povećanjem brzine za jednu četvrtinu dvostruko se povećava buka pneumatika. Buka je izraženija kod poprečno postavljenih žljebova nego kod kosih ili uzdužno postavljenih žljebova pneumatika.

Primjeri najpopularnijih mjera za smanjenje buke u gradovima uključuju zamjenu starog asfalta na cestama asfaltom glatkije površine, bolje upravljanje prometnim tokovima i smanjenje ograničenja brzine na 30 km/h. Nekim mjerama nastoji se ojačati svijest i promijeniti ponašanje ljudi, pa ih se potiče na korištenje manje bučnih načina prijevoza, kao što su vožnja biciklom, električna vozila ili pješčenje.

Na lokalnoj razini u IŽ se prate razine buke prema županijskom programu.